

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 7000 Mk,
z odnośnikiem do domu 8500 Mk,
Na prowincji z przesyłką
pocztową 9000 Mk.
Zagranicą 18000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 400 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz non. lub jego miejsce
na str. 1.2.3. m. 1000., w tekście m. 750
Nekrologi 1000 mk. z wyjątkiem 500 mk

Adres Redakcji i Administracji
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. 76 91
Otwarta od 9—12 i od 2—6 po poł.

№ 115 (7450)

Piątek, dnia 25 Maja 1923 r.

Rok XXXI

Baczność!!!

OTWARTO W KALISZU,
ULICA WARSZAWSKA № 13,
OBOK CUKIERNI PP. SZAUBA i KOZŁOWSKIEGO.

**PIERWSZY CHRZEŚCIJAŃSKI SKŁAD
GOTOWYCH UBRAŃ**

pod firmą

Dom Handlowy F. **DZIERŻAWSKI i S-ka** TEL. № 41.

Ceny fabryczne.

DZIAŁ KONFEKCJI MĘSKIEJ.

Garnitury z jasnych i ciemnych kortów, kamgar-
nów krajowych i zagranicznych materiałów,
oraz saki i kimona letnie i t. p.

Najnowsze modele. ● Wykonanie solidne.

Ceny fabryczne.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna.

Przyjmuje się towary w komis.

Dr. KLINGER

specjalista chorób skórnych
i wenerycznych

POWRÓCIŁ

i wznowił przyjęcia chorych.

Przyjmuje codziennie: panie od 2-3

panów od 4-7

w Niedziele: panie od 12-1

panów od 10-12

ZAKŁAD LECZNICZY W PARKU.

Sezon letni rozpoczął się 1 maja.

Zakład posiada najnowsze urządzenia wodo-
lecnicze, aparaty do elektryzacji, naświetlań i
masaży, Gabinet Roentgenowski, oraz pracownię
analityczną, pensjonat z kuchnią dietetyczną.
Stała opieka lekarska na miejscu.

Ordynują lekarze:

Dr. E. Zboromirski

(choroby nerwowe) od 11 do 1.

Dr. A. Dreszer (choroby wewnętrzne i
dziec.) od 4 do 5 po poł.

Dr. T. Pawłowski (choroby kobiece i
akuszerja) od 4 do 6 po poł.

Prócz tego konsultacje lekarzy specjalistów.

954

ZARZĄD.

Zawiadomienie.

Zarząd Kaliskiego Koła „**Tow. Naucz. Szk. Śr. i Wyższ.**“ podaje do wiadomości, że **zapis nowych kandydatów i kandydatek** do klas przygotowawczych i pierwszych specjalnych Szkół Handlowych Męskiej i żeńskiej rozpocznie się w dniu 25 maja r. b. i trwać będzie do 28-go m. czerwca r. b.

Kancelarja Szkoły przyjmuje zapisy codziennie (ul. Wrocławska 16, III p.) od g. 9—11 z rana i od 2—4 pp. za wyjątkiem świąt i niedziel. **Zarząd.**

Uwaga. Kandydaci, którzy ukończyli [siedm klas Szkoły powszechnej lub trzy klasy gimnazjum są przyjmowani do klasy 1-szej specjalnej. 1990

Związek Towarzystw Kolonji Letnich i instytucji Kolonje organizujące.

W maju 1922 roku powstało zrzeszenie, które powołane jest do odegrania wybitnej roli na polu kolonji letnich, a więc wogóle w dziedzinie pracy nad zdrowotnością i prawidłowym rozwojem dziatwy naszej. Jest nim Związek Tow. Kolonji Letnich i instytucji kolonje organizujących. Założenie Związku było konieczne wobec tego, że kolonje letnie prowadzone są przez instytucje bardzo różnorodne, a więc Tow. Kol. Letnich, Magistraty, Zrzeszenie Zawodowe, Szkoły wreszcie Stowarzyszenia Społeczne. Różnorodność prowadzenia, pod pewnymi względami nieunikniona i nieszkodliwa, może być miarkowana i usuwana dla uniknięcia marnowania wysiłków i grosza publicznego. Dla uchronienia nowopowstałych instytucji od popełniania wobec braku wzorów i doświadczenia, błędów, które starsza instytucje popełniały, Związek T. K. L. zakreślił sobie cel następujący:

a) Krzewienie idei kolonji letnich i wprowadzenie jej w czyn.

b) Pośredniczenie między T. K. L. a władzami Państwowymi i Komunalnymi.

c) Okazywanie instytucjom, do Związku należącym, pomocy i utrzymywanie między nimi łączności.

Nowy wybór towarów

na sezon jesienny i zimowy oraz wszelki asortyment materiałów letnich posiada

Sklep Fabryczny Fabryki Sukna w Opatówku

dawniej Fiedlera Sp. Akc.

sprzedaje hurtowo i detalicznie PO CENACH FABRYCZNYCH.

Ulica Kościelna w Opatówku.

Budynek Fabryczny.

976

d) Pracę nad ujednostajnieniem i ulepszeniem organizacji kolonji letnich oraz urządzaniem kolonji letniczych.

e) Urządzanie kursów i wykładów dla pracowników T. K. L. Dla osiągnięcia tego celu, Związek oddziaływać pragnie na instytucje wszelkiego rodzaju opiekujące się dziećmi, aby urządziły kolonje, występuje z inicjatywą i pomocą przy powstaniu TKL i w ogóle prowadzi możliwie usilną agitację za tworzeniem kolonji i półkolonji.

Członkami Związku są tylko instytucje, a więc Towarzystwo Kolonji Letnich, Magistraty, Zrzeszenia Społeczne, Szkoły etc.

Prowadzą one sprawy Związku przez delegatów swoich, zjeżdżających się raz do roku na zjazd zwyczajny. Wykonawcą uchwał tych zjazdów jest Zarząd, a kontrolę nad gospodarką Zarządu ma Komisja Rewizyjna.

Związek dążyć będzie do tego, by się stał przedstawicielem wszystkich Instytucji urządzających kolonje letnie, tak aby mógł być pośred-

nikiem między władzami rządowymi i komunalnymi, a wszystkimi kolonjami w Państwie. Dotyczyć to ma zarówno rozdziału zapomóg Państwowych jak i stosunku z Komisjami Wojewódzkimi dla kolonji letnich.

Z wszystkich danych powyższych wynika, że jest w najwyższym stopniu pożądane aby do Związku przystąpiły wszystkie instytucje, poświęcające się wyłącznie lub częściowo urządzaniu kolonji letnich.

Zyska na tem sprawa kolonji, a więc sprawa zdrowia dziatwy naszej.

W dniu 27 maja rb. odbędzie się w Warszawie Jasna II w Państw. Komit. Pomocy Dzieciom zjazd delegatów instytucji należących do Związku. Na zjazd przygotowane są między innymi projekty dążące do ujednostajnienia sprawozdań z działalności kolonji, co posunie na przód sprawę racjonalnego podziału zapomóg państwowych między poszczególne instytucje. Instytucje i magistraty, które nie przystąpiły jeszcze do Związku, mają to uczynić na zjeździe.

TELEGRAMY.

Król Rumuński w Warszawie.

BUKARESZT. Jak donoszą dzienniki, wizyta króla rumuńskiego w Warszawie ustalona w została ostatecznie na 20 czerwca. Królowi towarzyszyć będzie w podróży Bratianu.

Stanley Baldwin premierem angielskim.

LONDYN. Kanclerz skarbu Stanley Baldwin mianowany został premierem. Król opuścił dziś przed południem obóz wojskowy w Pershot i przybył około 12 i pół autobusem, do Londynu. Król zaprosił do siebie kanclerza skarbu, a w pół godziny później wydano komunikat o mianowaniu Stanley'a Baldwina pierwszym ministrem i, o przyjęciu przez niego nominacji. Według wiadomości wieczornej prasy londyńskiej, nie jest pewnym, czy lord Curzon pozostanie w gabinecie Baldwina. „Daily Chronicle“ twierdzi, że Curzon będzie się wzbraniał współpracować w tym gabinecie.

Echa pobytu mar. Focha.

PARYŻ (AW.) 24. Z okazji powrotu marszałka Focha do Paryża wszystkie wydawnictwa ilustrowane francuskie, zamieszczają fotografie z pobytu marszałka w Polsce. W szczególności wielki tygodnik „Monde Illustré“ poświęcił prawie cały numer wizycie marszałka Focha w Polsce. „Monde Illustré“, który jest wydawnictwem ilustrowanym najbardziej rozpowszechnionym we Francji przyczynił się w ten sposób do zapoznania szerokich kół społeczeństwa francuskiego z Polską za pomocą doskonałych ilustracji.

Obchód Kopernikowski we Lwowie.

LWÓW (AW.) 24. W sobotę dn. 26 b. m. odbędzie się tu uroczysty obchód 450 rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika.

Drożyzna w Gdańsku.

GDANSK (AW.) 24. W związku ze spadkiem marki niemieckiej ceny w Gdańsku gwałtownie wzrosły i kalkulowane są według kursu w dolarach. Ostatnio senat podwyższył ceny chleba kartkowego o dalsze 25 proc.

Koleje w Niemczech.

BERLIN (AW.) 24. Podwyżka taryf kolejowych w Niemczech nastąpić ma z dniem 1 czerwca. Taryfa towarowa i transportowa zostanie podwyższona o 50 proc., osobowa i bagażowa o 100 proc.

Gen. Le Rond w Belgradzie.

BELGRAD (AW.) 24. Na cześć generała Le Ronda odbyło się uroczyste przyjęcie w królewskim pałacu, w którym wzięli udział poseł francuski, wojskowy attache Francji przy rządzie jugosłowiańskim i minister wojny i szere-

wybitnych osobistości ze sfer wojskowych Jugosławji. Tegoż dnia gen. Le Rond przyjęty został na uroczystej audjencji u ministra spraw zagranicznych Ninczicza. Gen. Le Rond okazując żywe zadowolenie z dotychczasowych rezultatów swej misji udał się w dalszą podróż do Sarajewa. Zwiedzi on następnie niektóre okolice Bośni, Hercegowiny i Dalmacji.

Wyrok w procesie białostockim.

BIAŁYSTOK. Po obszernej mowie prokuratora i przemówieniach obrońców, które trwały przez ubiegłe dwa dni świąteczne, późnym wieczorem zapadł wyrok mocą którego zostali skazani:

Maciejewicz Szymon, na bezterminowe ciężkie więzienie;
Iwanjuk Jefim, na 10 lat ciężkiego więzienia;
Wolf Mikołaj, na 8 lat ciężkiego więzienia;
Wiera Masłowska i poseł Haran vel Baranow, na 6 lat ciężkiego więzienia;
Stankiewicz Aleksander, na 5 lat ciężkiego więzienia;

Eugenjusz Matejczuk i Konstanty Matejczuk, na 4 lata ciężkiego więzienia;
Zabiński Stefan, Trypus Adam, Grygas Maciej, Gorosz Aleksander i Bartoszek Cyryl, na 3 lata ciężkiego więzienia;
Kolada Grzegorz, Zamojda Klemens, Paruk Aleksander, Sacharczuk Józef, na 2 lata ciężkiego więzienia;

Dymitr Stasiuk, Niezypuruk Aleksy, Zachozj Anisjij i Krot Teodor, na rok ciężkiego więzienia.

Dwudziestu pięciu podsądnych zostało uniewinnionych, wśród nich znajduje się poseł Jakowiuk i porucznik armji litewskiej Kazimierz Wojtkiewicz. Tego ostatniego, sąd postanowił oddać władzom administracyjnym.

Co do Baranowa, sąd postanowił, po wydaniu go przez Sejm zastosować jako środek prewencyjny, areszt ścisły.

Pierwszy ogólnopomorski zjazd śpiewaczy w Toruniu.

TORUN. W niedzielę i poniedziałek Zielonych Świątek odbył się ogólnopomorski zjazd śpiewaków, na który przybyło 41 towarzystw śpiewaczych z całego Pomorza, Gdańska oraz Górnego Śląska. Przyjechały również delegacje śpiewaków polskich z Nadrenji, Westfalji i Berlina. Między gośćmi znajdowali się przedstawiciele społeczeństwa amerykańskiego, francuskiego, reprezentanci cywilnych władz polskich z wojewodą Brejskim na czele, delegacja chóru oficerskiego z Warszawy, oraz reprezentanci polskich władz wojskowych.

Cały zjazd przedstawił się jako uroczysta i wspaniała manifestacja na cześć pieśni polskiej, o której poziomie świadczą nazwiska przybyłych na zjazd jak pp. Nowowiejskiego, Ma-

CUKRY Warszawskie

w dużym wyborze.

KALISZ, Łazienna № 13 II p.

Tamże wielki wybór

1088

RESZTEK manufaktury.

szyńskiego, Bartkiewicza, ks. Lewandowskiego i innych.

Wynik konkursu przedstawia się jak następuje: największą liczbę punktów z chórów mieszanych uzyskało akademickie koło śpiewacze z Warszawy, z 128 punktami, drugie miejsce zajęła „Lutnia“ warszawska, trzecie „Lutnia“ toruńska, czwarte koło śpiewacze z Poznania, piąte „Lutnia“ gdańska, uzyskawszy 105 punkt. na najwyższą liczbę 128 punktów, szóste gdańskie chóry męskie z 109 punktami na 130 punktów. Razem występowało 25 chórów mieszanych, 15 męskich i 1 żeński.

Z okazji tego zjazdu odbyło się odsłonięcie popiersia Moniuszki w parku toruńskim.

Marka niemiecka pędzi w dół.

BERLIN. Tendencja zwykłowa na rynku dewizowym utrzymała się także i po zamknięciu oficjalnej giełdy. Kursy po zamknięciu kształtowały się wyżej, pomimo, że Bank Rzeszy starał się, w miarę możliwości, zaspokoić zapotrzebowanie rynku. Dolar osiągnął na oficjalnej giełdzie przy zamknięciu kurs 56,500, przejściowo płacono nawet 57,000. Funt sterlingi doszły do 260 tysięcy, per ultimo czerwiec 290000, per ultimo lipiec 330,000. Ze względu na wypadki na rynku dewizowym, rada giełdowa postanowiła do końca miesiąca odbywać posiedzenia giełdowe tylko 3 razy, w tygodniu.

Litwini i Kłajpeda.

KOWNO (AW.) 24. „Dzień Kowieński“ — organ polski stwierdza, że afera kłajpedzka przynosi więcej ciężarów niż korzyści Litwie Kow. Port eksploatować będzie komisja międzynarodowa. Niemcy kłajpedzcy otrzymają autonomję, Litwa Kowieńska utrzymać będzie kosztowne drogi żelazne i płacić długi kłajpedzkie oraz koszty okupacji. Cała urojona zdobycz zaczyna stawać się coraz kosztowniejsza i mniej sza. Tem należy tłumaczyć odrzucenie przez rząd litewski statutu o autonomji Kłajpedy. Injnia polityczna rządu litewskiego w stosunku do Polski pozostaje bez zmiany. Oświeclają ją najlepiej ostatnie artykuły prof. Waldemarsa, który przedstawia program polityki litewskiej opierający się na sojuszu niemiecko-rosyjskim i skierowanej przeciwko Polsce. Celem tego sojuszu ma być odebranie Polsce Wilna jako rekompensaty za niepowodzenia Kłajpedzkie.

Zjazd nauczycieli.

POZNAN (AW.) 24. Dn. 22 bm. rano po nabożeństwie w kościele farnym rozpoczęły się obrady zjazdu wojewódzkiego związku polskiego nauczycielstwa szkół powszechnych. Zagaił obrady wiceprezes zarządu głównego p. Zych, poczem przemawiali kurator okręgowego poznańskiego Chrzanowski, senatorowie Nowaki i Woźnicki oraz poseł Nowicki. Następnie przystąpiono do wysłuchania szeregu referatów. W zjeździe bierze udział ponad 200 delegatów. Obrady zjazdu zakończą się 23 bm. Równocześnie rozpoczęły się dziś obrady 4 zjazdu nauczycielstwa i delegatów poznańskiego oddziału okręgowego stowarzyszenia Chr. Nar. Stowarzyszenia szkół powszechnych w Polsce. Obrady po przedziło nabożeństwo w farze, które odprawił ks. biskup Łukomski oraz zwiedzenie wystawy robót ręcznych, rysunków w szkole wydziałowej i wystawy harcerstwa w pawilonie obok wieży G. Śląskiej. Na obrady prócz kilkuset nauczycieli i delegatów przybył ks. bisk. Łukomski.

H. BISKUPSKI i S-ka Kalisz.

Kiedy nastąpi rostrzygnięcie.

WARSZAWA 24. Wobec tego, iż najbliższe posiedzenie sejmu po dzisiejszych obradach odbędzie się w sobotę rano, przeto należy spodziewać się, iż p. marszałek wprowadzi na porządek dzienny tego posiedzenia projekt ustawy o prowizorium budżetowym i że w głosowaniu nad tą sprawą wyjaśniony będzie ostatecznie stosunek większości sejmu do obecnego gabinetu.

List p. Sikorskiego do p. Mar. Sejmu.

WARSZAWA 24. Wczoraj w południe nadesłał p. Sikorski następujący list do p. Marszałka sejmu:

Nie chcąc w najmniejszym stopniu przyczynić się ze swej strony do przedłużenia tak szkodliwego dla Państwa przesilenia politycznego, związanego z tworzeniem się nowych związków sejmowych, zwracam się do p. Marszałka z prośbą o umożliwienie mi uzyskania w najbliższym czasie jasnego wypowiedzenia się Sejmu o stosunku do Rządu.

Nie znajduje zaś na porządku dziennym dzisiejszych obrad Izby takiej sprawy, któraby mi pozwalała postawić wobec Sejmu kwestję zaufania Rządu, jako całości, proszę Pana Marszałka o wprowadzenie na najbliższe posiedzenie Izby projektu ustawy o prowizorium budżetowym za czas od 1 kwietnia do 30 czerwca b.r. o mawianej obecnie w komisji.

W myśl ogólnie przyjętych zasad parlamentarnych głosowanie Izby nad prowizorium budżetowym pozwoli Rządowi stwierdzić w sposób wyraźny wolę większości Sejmu i do niej się zastosować.

(—) SIKORSKI.

Wydalenie Niemców.

WARSZAWA 24. Województwo pomorskie komunikuje:

Rząd niemiecki wydalil niedawno z Niemiec 78 obywateli polskich. W odwecie na to p. wojeвода pomorski, w myśl wskazówek, otrzymanych od prezesa rady ministrów i ministra spraw wewnętrznych, jen. Sikorskiego, wydalil z Polski 156 obywateli niemieckich, tj. za każdego polaka dwu Niemców.

Jubileusz banku Wileńskiego

WILNO (A.W.) 24. W dniu 23 b.m. Wileński Prywatny Bank Handlowy obchodził uroczyste 50-lecie jubileuszu swej działalności. Na uroczystość tę przybyli przedstawiciele rządu, sfer handlowych, bankowych i prasy całej Polski. Rano odbyło się uroczyste nabożeństwo w bazylice poczem o godz. 12-iej odbyło się posiedzenie rady nadzorczej pod przewodnictwem prezesa rady p. Bobińskiego. W przemówieniu swoim p. prezes Bobiński streścił historję banku wskazując zarówno na jego działalność ekonomiczną jak i ogólnie kulturalną w najcięższych dla ziemi wileńskiej czasach, gdy wileński prywatny bank handlowy był dla wszelkich społecznych zamierzeń polskich, wreszcie zawiadomił, że na mocy decyzji rady przeznaczone zostanie 25 milionów na rzecz akademiji handlowej w Wilnie oraz 15 milionów na inne cele. Po południu zwiedzono miasto, zaś o godz. 6-iej wiecz. odbył się obiad w restauracji Bristol. W czasie obiadu prezes Bobiński wznosił toast na cześć ziem wschodnich. Ponadto wygłoszono szereg przemówień. Wieczorem w kasynie oficera polskiego odbyła się uroczysta akademja.

Witos tłumaczy się.

KRAKOW (A.W.) 24. Najbliższy numer „Piasta“ w artykule wstępnym p.t. „Polityka czynu“ zawierać będzie uzasadnienie obecnego porozumienia polskiego stronnictwa ludowego P. S. L. Piasta ze stronnictwami prawicy. Jednym z najważniejszych postulatów ludu — pisze „Piast“, a równocześnie jedną z konieczności państwowych jest w Polsce przeprowadzenie reformy rolnej. Obok tego wypadki polityczne sprawiły, że przed sejmem i narodem wykonała się konieczność stworzenia w sejmie większości polskiej i oparciego na niej rządu. Głównym powodem było postępowanie Niemców, Ukraińców, Żydów i Białorusinów, czyli mniejszości narodowych — pisze w dalszym ciągu „Piast“, które weszły do sejmu w wielkiej liczbie i rozpoczęły coraz otwartą robotę przeciwpaństwową, zmierzającą do uniemożliwienia chłopom polskim osiedlenia się na niezmiernie urodzajnych ziemiach w dzielnicach kresowych, ziemiach będących własnością polską, robotę zmierzającą ponadto do oderwania tych ziem od państwa polskiego. Na

tle politycznych knowan mniejszości narodowych uwydatniła się konieczność przeprowadzenia reformy rolnej z tem większą siłą.

W dalszym ciągu „Piast“ podaje podstawy porozumienia w sprawie reformy rolnej z prawicą. W myśl porozumienia rok rocznie ma być oddanych na parcelację 400 tys. morgów ziemi, w cenie wliczającej się gospodarstw w Wielkopolsce i na Pomorzu, z których Niemcy zostaną usunięci i które zostaną przydzielone rolnikom polskim. Cena gruntu została ustalona nisko. Ponadto przy parcelacji przymusowej kupujący ziemię będzie płacił przy kupnie tylko jedną czwartą wypadającej należności, a resztę płacić będzie ratami przez lat 30. To samo mniej więcej dotyczy także parcelacji prywatnej. Układ gwarantuje również daninę lasową, którą muszą złożyć właściciele lasów, co umożliwi i odbudowę w kraju i budowę nowych gospodarstw. W ten sposób w przeciągu 5 lat ma być rozparcelowane w drodze przymusowej 2 miliony morgów ziemi, nie licząc ziemi rozparcelowanej prywatnie. „Piast“ oblicza, iż przy tworzeniu gospodarstw 20 rodzin chłopskich na nowych gospodarstwach. W ten sposób — pisze „Piast“ — prezes Witos zamiast obietnic stworzył fakt, który ludowi polskiemu zapewnia nareszcie zdobycie ziemi.

Giełda Warszawska.

WARSZAWA. New-York — 51000, Londyn — 236750, Niemcy — 91.50, Paryż — 3430, Szwajcaria — 9425.

KRONIKA.

— Z MAGISTRATU.

Dowiadujemy się, że w dniu dzisiejszym na posiedzeniu Rady Miejskiej omawiana ma być pałaca dla Kalisza sprawa dalszej budowy ratusza.

— DOM WYCIECZKOWY TOWARZYSTWA SZKOLNY LUDOWEJ.

Zarząd Główny Towarzystwa Szkoły Ludowej w Krakowie otworzył z dniem 1 maja 1923 r., na Podgórzu - Zabłociu dom wycieczkowy dla wszystkich zwiedzających Kraków. Zgłoszenia na 10 dni wcześniej przysyła Zarząd Główny Towarzystwa Szkoły Ludowej w Krakowie w lokalu własnym ul. św. Anny 5 II. piętro.

— KINO „MIRAZ“ wyświetla w dalszym ciągu dwie serie (12 aktów) sensacyjnego obrazu p. t. „Czerwona Rekawiczka“ z najsłynniejszą gimnastyczką amerykańską Walcamp w głównej roli. Karkołomne skoki wykonywane przez tę artystkę budzą podziw ogólny. Wyświetlanie 2-eh serii trwa około 3 godzin.

— POLSKA MENNICA PANSTWOWA.

Mennica Rzeczypospolitej Polskiej będzie istniała w gmachu rządowym przy ul. Złotej 22, w Warszawie, gdzie mieszczą się biura głównego urzędu probierczego.

Na pomieszczenie mennicy przeznaczono frontowy lokal parterowy, gdzie odbywa się obecnie montowanie maszyn i wszelkich instalacji.

Pierwsza sala zawiera maszyny do wyrabiania sztańc. Druga — właściwą mennicę, czyli maszyny do wybijania monet. Trzecia posiada instalację elektryczną do elektrolizy metalów. W salach następnych będą urządzenia pomocnicze. Obecnie czynione są w modelarni próby według wzorów prof. Łaszczyki.

Na wzory złotych monet polskich, jak wiemy, ministerjum skarbu ogłosiło konkurs za pośrednictwem departamentu sztuki z terminem do końca maja.

Pierwsze monety złote będą puszczane w obieg prawdopodobnie w październiku. r.b.

— JAK PRZEWOZIC BAGAZ KOLEJĄ?

Wobec zbliżającego się sezonu letniego, a temsamem spodziewanej wzmożonej frekwencji podróży na kolejach, oraz wzmożonego nadawania bagażu, przypominamy się publiczności w jej własnym interesie, aby bagaż przeznaczony do przewozu koleją za opłatą, oznaczoną trwale umieszczonym adresem właściciela oraz nazwą stacji celowej.

— ZAKAZ WYJAZDU DO GDANSKA.

W odpowiedzi na szykany władz gdąskich w stosunku do Polski, władze państwowe polskie zamierzają wydać zarządzenie, zakazujące obywatelom polskim wyjazdu na obszar w. m. Gdąska. Zakaz dotyczyć będzie rzecz prosta, również i miejscowości kąpielowych, jak Sopoty, Brzeźno, Oliwa itp. Pozwolenia na wyjazd wydawanoby tylko w celach handlowych. Ze względu na spodziewany zakaz należy przestrzec obywateli polskich, aby nie wynajmowali na terenie w. m. Gdąska letnisk i nie narażali się w ten sposób na niepotrzebne straty.

1040

Najlepszy do
użytku w kuchni
jest
tłuszcz jadalny
„CERES“

— PROPAGANDA HYGIJENY NA ZIEMIACH POLSKICH.

Dnia 24 przyjechał do Kalisza Oddział lotny Propagandy higieny, mający na celu rozszerzenie nauki o zdrowiu zapomocą bezpłatnych odczytów, ilustrowanych obrazami kinematograficznymi, oraz za pomocą rozdawnictwa bezpłatnych broszur. Odczyty te są jednym z ogniw dłuższej konsekwentnej pracy, prowadzonej od szeregu miesięcy w imieniu zasady: „Zdrowie narodu jest jego przyszłością“. Wygłoszono już bowiem, początkowo pod egidą Czerwonego Krzyża Amerykańskiego, a następnie z ramienia Wydziału Hygieniczno-Lekarskiego P. A. K. P. D., 616 odczytów o zdrowiu w 21 miejscowościach położonych nad Wisłą.

Obecnie Oddział Lotny, którego skład stanowią: dr. Zanietowski, dr. Kraśniewiczówna, prof. Gliszczyński, kierowniczka Oddziału p. Kryńska i sekretarz p. Wołowski, objeżdża miejscowości Polski, przeważnie położone na kresach południowej Małopolski, Wołynia, Podola, Śląska, Litwy i Pomorza.

Odczyty ilustrowane są filmami kinematograficznymi z zakresu nauki o zdrowiu, a dostosowane bywają wszędzie do rodzaju słuchaczy, przyczem wyodrębniają się typy odczytów dla dzieci, dla matek i dla dorosłych wogóle.

Filmy demonstrowane przy pomocy własnego agregatu automobilowego demonstrują w sposób przystępny, jak należy karmić i wychowywać dzieci, wietrzyć pokoje, unikać nakłógów, tepić muchy, będące roznosnikami tyfusu i tak dalej.

Odczyty zaś dają do uświadamiania szerokiej warstw o wartości zdrowia i pouczają wszystkich nie tylko drogą żywego słowa i dostępnych obrazów kinematograficznych, ale także drogą rozdawanych bezpłatnie tysiącami broszur popularnych i plakatów o tym, co wiedzieć i czynić należy, aby przez współpracę wszystkich warstw wybudować gmach zdrowia i szczęścia silnej wolnej Polski.

Odczyty odbywają się w kinie „Luna“ dla matek: w czwartek, piątek, sobotę o godz. 6-iej wiecz.; dla dorosłych: w czwartek, piątek, sobotę o godz. 8-iej w. Wejście bezpłatne.

— S. P. HIERONIM KONDRATOWICZ W nocy z 20 na 21 b.m. zmarł nagle w Dąbrowie Górniczej podczas zjazdu byłych wychowanków Szkoły Górniczej ś. p. inż. Hieronim Kondratowicz, prezes Tow. Bibliot. Publicznej w Warszawie.

Hurtowo-detaliczny skład win i spirytualji

poleca: p. p. restauratorom po cenach hurtowych. Wódki czyste, słodkie, likiery i wina.

SUBSKRYBCJA.

Wkrótce otwartą będzie nowa polska placówka handlowa w Kaliszu
Chrześcijańska Hurtownia Towarów
KOLONJALNO-TABACZNYCH

p. f. „**CALISIA**”
 Spółka z ogr. odp.

Chcący przystąpić do Spółki zapisywać się mogą w Banku Ziemi Kaliskiej i w Banku Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi, oddział w Kaliszu. Najniższy udział 5,000.000. Przy zapisywaniu się należy opłacić 1/4 część udziału, resztę gotówką, lub dwutygodniowymi weksłami, do dnia 1 czerwca r. b.

1077

Węgiel

z odstawa do domów, ze zniesieniem do piwnic

po 17.000 mk. za centnar.

NAJLEPSZY
w Polsce cement
„Rudniki”

z pieców rotacyjnych po cenie fabrycznej na dogodnych warunkach poleca

Kaliska Spółka Opałowa

Kazimierzowska I, tel. 92. 940

Licytacja aleji owocowych.

1078

W sobotę, dnia 26 maja b. r. o godz. 11-ej w Tursku odbędzie się licytacja miejscowych aleji owocowych pod warunkami, które mogą być poprzednio w kasie majątności Tursko przejrzone i które przed licytacją ogłoszone zostaną.

Zatwierdzenie kontraktu dzierżawnego zastrzega sobie właściciel bez względu na wysokość podanej ceny licytacyjnej.

Dom Tursko pow. Pleszew.

ZGINEŁA TYMCZASOWA LEGITYMACJA

wydana przez Magistrat m. Kalisza na imię Heleny Jarentowskiej. 1086

Zginał dowód osobisty

wydany przez urząd gminy Koźminek p. Kaliskiego na imię Józefa Lazarka. 1089

Zginał paszport

wydany przez Magistrat m. Kalisza na imię Wacława Balcerzaka. 1091

Zginał patent

II kategorii na sprzedaż trunków w Kaliszu przy ulicy Górnośląskiej 106 wydany przez Akcyzę w Kaliszu w roku 1923 na imię Adama Fojta oraz pozwolenie na hotel w Kaliszu przy ul. Górnośląskiej 106 wydane przez Urząd Powiatowy w Kaliszu na imię Leona Olka. 1087

Gospodarstwo

22 morgi ziemi, w tem 3 morgi lasu budulcowego i 3 morgi łąki, budynki dobre, inwentarz żywy i martwy nadkompletny zaraz do sprzedania. Cena 220 milionów marek.

Wieś Malanów, gm. Malanów, pocz. Turek, z. Kaliska 1083 Franciszek Kowalski.

Okazyjnie do sprzedania
rower męski 1092
 z motorkiem.
 Wiadomość ul. Warszawska 2. Sklep żelazno-galanteryjny.

Hafciarki

i uczenice płatne

mogą się zgłosić do pracowni robót ręcznych **Presmannówny**, ulica Kościuszki 65 III piętro. 103

Do parowej fabryki fortepianów
ARNOLDA FIBIGERA
 Kalisz, ulica Szopena **potrzebni** 1069

zdolni stolarze

Do sprzedania 1033

majątek

składający się z 23 i pół morgi ziemi, pół pszennej i pół żytniej, obsianej i obsadzonej. Wiadomość w red. Gaz. Kal.

Uwaga gospodyń!

Kunerol

najlepszy tłuszcz roślinny uka-
 zał się znów w sprzedaży.

Przedstawiciel: Sp. Akc. LAMBERT & KRZYSIAK, WARSZAWA, Niecała 8.

SPRZEDAM w DUŻEJ ILOŚCI

DRZEWO BUDOWLANE

Różnego gatunku.

H. SZTOKWIŃSKI, skład drzewa w Sieradzu.

1050

FABRYKA OGRODZEŃ DRUCIANYCH

J. Szczepika

w Kaliszu,

ulica Młynarska 9 (obok cmentarza) dom własny

wykonuje wszelkie ogrodzenia z najlepszego drutu ocynkowanego jak to: ogrodów, parków, łąk, podwórz, skwerów, szkółek ogrodniczych, cmentarzy grzebalnych jak również posiada stale drut kolczasty, skobelki, arfy do węgla i zwiru, materace do łóżek, wycieraczki do nóg, kraty do okien i t. p.

Ceny przystępne. 1085

PRACOWNIA

UBIÓRÓW MĘSKICH I WOJSKOWYCH
 ulica Górna Nr 15 vis a vis cmentarza.

Przyjmuje wszelkie roboty z własnych i powierzonych materiałów.

Wykonanie solidne! — Ceny przystępne!

Roboty wojskowe wykonywa się specjalnie-996 Z szacunkiem **W. Fijałkowski.**

Sprzedam

warsztat ślusarski

Wiadomość: Marchwicki, Babina 15.